

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 20 grudnia 2024 r.

Poz. 6292

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.368.2024.AK WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572)

stwierdzam nieważność

§ 1 ust. 1 uchwały Nr X/75/2024 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 13 listopada 2024 r. *zmieniającej uchwałę Nr XIV/121/2019 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 29 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi nadającymemu brzmienie § 2 ust. 2 uchwały Nr XIV/121/2019 w zakresie wyrazów: „Mieszkańcem miasta Darłowo jest osoba zameldowana na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy”.*

Uzasadnienie

W dniu 13 listopada 2024 r. Rada Miejska w Darłowie podjęła uchwałę Nr X/75/2024 *zmieniającą uchwałę nr XIV/121/2019 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 29 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi.*

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie ww. uchwała wpłynęła w dniu 15 listopada 2024 r.

Materialnoprawną podstawę przyjęcia uchwały Nr X/75/2024 stanowi art. 6r ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁾, zgodnie z którym *Rada gminy określi, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w szczególności częstotliwość odbierania odpadów komunalnych od właściciela nieruchomości i sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.* W uchwale Nr X/75/2024 organ stanowiący przepisem § 1 ust. 1 nadał następujące brzmienie § 2 ust. 2 uchwały Nr XIV/121/2019: *Do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych przyjmowane są od mieszkańców odpady określone w § 5 ust. 1. Mieszkańcem miasta Darłowo jest osoba zameldowana na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy.* Należy stwierdzić, że o ile nie budzi wątpliwości kompetencja Rady Miejskiej w Darłowie do dokonania nowelizacji ww. przepisu, to jednak formułując § 2 ust. 2 uchwały Nr XIV/121/2019 definicję mieszkańca miasta Darłowo Rada Miejska przekroczyła granice ustawowego uprawnienia.

Przedmiotowa uchwała jest aktem prawa miejscowego, zaliczanym przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej²⁾ do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły.

¹⁾ Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399).

²⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji RP, który stanowi, że organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, że nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu, naruszać granic delegacji ustawowej, a nadto, modyfikować przepisów zamieszczonych w aktach wyższego rzędu.

Jak wynika z treści cytowanego wyżej przepisu art. 6 r ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy jest upoważniona do uregulowania w drodze uchwały m. in. sposobu świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Z brzmienia art. 3 ust. 2 pkt 6 ww. ustawy wynika, że do obowiązków gminy należy utworzenie, w sposób umożliwiający łatwy dostęp wszystkim mieszkańcom gminy, punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. W myśl art. 1 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, mieszkańcy gminy tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową. O statusie mieszkańca rozstrzyga fakt rzeczywistego zamieszkiwania w danej miejscowości na obszarze gminy, w rozumieniu art. 25 Kodeksu cywilnego³⁾. Zgodnie z tym przepisem *Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu*. A zatem w świetle ww. regulacji wywieść należy, że mieszkańcem gminy miasto Darłowo jest osoba, która przebywa w ww. miejscowości z zamiarem stałego pobytu. Dla uznania osoby fizycznej za mieszkańca Darłowa istotne są dwa czynniki, które muszą wystąpić łącznie: faktyczne przebywanie w tej miejscowości, w tym skoncentrowanie w niej spraw życiowych, (element obiektywny) oraz zamiar stałego w niej pobytu, (element subiektywny), przy czym przebywanie w Darłowie musi być trwałe, chociaż nie musi mieć charakteru ciągłego i może być przerwane np. z powodu podjęcia studiów⁴⁾. Jednocześnie od miejsca zamieszkania należy odróżnić *zameldowanie* będące pojęciem prawa administracyjnego i w przeciwieństwie do zamieszkania dotyczące konkretnego lokalu mieszkalnego oraz wymagające dopełnienia konkretnych formalności. W ww. kwestii wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny m. in. w wyroku, sygn. akt: I OW 152/21 wskazując, że *Samo zameldowanie, będące instytucją prawa administracyjnego, nie przesądza o zamieszkanu w rozumieniu prawa cywilnego. Miejscem zamieszkania jest zatem miejsce, gdzie dana osoba faktycznie przebywa oraz gdzie aktualnie koncentrują się jej sprawy życiowe*⁵⁾. Mając na względzie powyższe nie można utożsamiać pojęcia zamieszkiwania z zameldowaniem trwającym przez określony czas, tu: *powyżej 3 miesięcy*. Niewątpliwie na gruncie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wykładni pojęcia *mieszkańca* należy dokonywać w oparciu o art. 25 Kc, w związku z czym istnieje konieczność wyeliminowania z obrotu prawnego wprowadzonej przez organ stanowiący definicji *mieszkańca* – nie tylko z powodu przekroczenia granic delegacji ustawowej wynikających z art. 6r ust. 3 ww. ustawy, ale również z uwagi na jej sformułowanie w sposób sprzeczny z art. 25 Kc.

Powyższa okoliczność przesądza o konieczności stwierdzenia nieważności § 1 ust. 1 uchwały Nr X/75/2024 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 13 listopada 2024 r. *zmieniającej uchwałę Nr XIV/121/2019 Rady Miejskiej w Darłowie z dnia 29 października 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowanie tych odpadów, w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi nadającymemu brzmienie § 2 ust. 2 uchwały Nr XIV/121/2019 w zakresie wyrazów: „Mieszkańcem miasta Darłowo jest osoba zameldowana na pobyt stały lub czasowy powyżej 3 miesięcy”*.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego
Bartosz Brożyński
I Wicewojewoda Zachodniopomorski

³⁾ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, poz. 1237).

⁴⁾ Zob. np. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2023 r., sygn. akt: III CO 305/23, LEX nr 3574057; Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2019 r., sygn. akt: IV CO 142/19, LEX nr 2699546 Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 27 sierpnia 2024 r., sygn. akt: IV SA/Wr 268/23, LEX nr 3753835.

⁵⁾ Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt: I OW 152/21, LEX nr 3334003.